

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

22 martie 2018 *

„Trimitere preliminară – Sisteme de garantare a depozitelor și de compensare a investitorilor – Directiva 94/19/CE – Articolul 1 punctul 1 – Depozite – Situații temporare care derivă din operațiuni bancare normale – Directiva 97/9/CE – Articolul 2 alineatul (2) al doilea paragraf – Fonduri datorate unui investitor sau care îi aparțin acestuia și care sunt deținute în numele său de o instituție de investiții în legătură cu activitatea de investiții – Instituție de credit emitentă de valori mobiliare – Fonduri transferate de particulari acestei instituții în vederea subscrierii de valori mobiliare viitoare – Aplicarea Directivei 2004/39/CE – Falimentul instituției menționate înainte de emiterea valorilor mobiliare în discuție – Întreprindere publică responsabilă de sistemele de garantare a depozitelor și de compensare a investitorilor – Posibilitatea invocării Directivelor 94/19/CE și 97/9/CE împotriva acestei întreprinderi”

În cauzele conexe C-688/15 și C-109/16,

având ca obiect cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Curtea Supremă a Lituaniei) prin deciziile din 18 decembrie 2015 (C-688/15) și din 12 februarie 2016 (C-109/16), primite de Curte la 21 decembrie 2015 și, respectiv, la 25 februarie 2016, în procedurile inițiate de

Agnieška Anisimovienė și alții

cu participarea:

bankas „Snoras” AB, în lichidare,

„Indėlių ir investicijų draudimas” VĮ,

bankas „Finasta” AB (C-688/15),

și de

„Indėlių ir investicijų draudimas” VĮ

cu participarea:

Alvydas Raišelis,

bankas «Snoras» AB, în lichidare (C-109/16),

* Limba de procedură: lituaniana.

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul J. L. da Cruz Vilaça (raportor), președinte de cameră, domnul A. Tizzano, vicepreședintele Curții, domnii E. Levits și A. Borg Barthet și doamna M. Berger, judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: domnul M. Aleksejev, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 30 martie 2017,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru doamna Anisimovienė și alții, de A. Mamontovas și de A. Bambalas, avokatai;
- pentru „Indėlių ir investicijų draudimas” VĮ, de V. Impolevičienė, asistată de S. Urbonavičius și de A. Šekštelo, avokatai;
- pentru bankas „Snoras” AB, în lichidare, de A. Pilipavičius și de V. Drizga, avokatai;
- pentru guvernul lituanian, de R. Krasuckaitė și de G. Taluntytė, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de K.-Ph. Wojcik și de A. Steiblytė, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 iunie 2017,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 1 punctul 1, a articolului 7 alineatul (1) și a articolului 8 alineatul (3) din Directiva 94/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 1994 privind sistemele de garantare a depozitelor (JO 1994, L 135, p. 5, Ediție specială, 06/vol. 2, p. 163), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/14/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 2009 (JO 2009, L 68, p. 3) (denumită în continuare „Directiva 94/19”), precum și a articolului 1 punctele 1 și 4 și a articolului 2 alineatul (2) din Directiva 97/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 martie 1997 privind sistemele de compensare pentru investitori (JO 1997, L 84, p. 22, Ediție specială, 06/vol. 2, p. 222).
- 2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor proceduri inițiate, pe de o parte, de doamna Agnėška Anisimovienė și de alte 256 de persoane (denumite în continuare împreună „doamna Anisimovienė și alții”) și, pe de altă parte, de „Indėlių ir investicijų draudimas” VĮ (denumită în continuare „IID”), în legătură cu compensarea de care doresc să beneficieze doamna Anisimovienė și alții, precum și domnul Alvydas Raišelis, pentru fondurile transferate către bankas „Snoras” AB (denumită în continuare „Snoras”) în vederea subscrierii de acțiuni și de obligațiuni viitoare pe care intenționa să le emită instituția de credit menționată, dar a căror emitere nu a avut loc din cauza falimentului acesteia.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 94/19

- 3 Primul, al doilea și al patrulea considerent ale Directivei 94/19 au următorul cuprins:

„întrucât, în conformitate cu obiectivele tratatului, dezvoltarea armonioasă a activităților instituțiilor de credit din cadrul [Uniunii] ar trebui promovată prin eliminarea tuturor restricțiilor privind dreptul de stabilire și libertatea de a furniza servicii, consolidând în același timp stabilitatea sistemului bancar și protecția depunătorilor;

întrucât, în condițiile eliminării restricțiilor privind activitățile instituțiilor de credit, ar trebui acordată atenția necesară situației care ar putea apărea în cazul în care depozitele plasate la o instituție de credit care are sucursale în alte state membre ar deveni indisponibile; întrucât este indispensabilă asigurarea unui nivel minim armonizat al protecției depozitelor, indiferent de locul în care acestea sunt plasate în cadrul [Uniunii]; întrucât această protecție a depozitelor este la fel de importantă pentru realizarea pieței bancare unice ca și regulile prudențiale;

[...]

întrucât costurile pe care le suportă o instituție de credit pentru a participa la un sistem de garantare a depozitelor nu au legătură cu pierderile care ar putea apărea ca urmare a unei retrageri masive a depozitelor bancare, nu numai de la instituția de credit aflată în dificultate, ci și de la instituții sănătoase, datorită faptului că depunătorii își pierd încrederea în soliditatea sistemului bancar”.

- 4 Articolul 1 din această directivă prevede următoarele definiții:

„În sensul prezentei directive:

1. «depozit» înseamnă orice sold creditor rezultat din fondurile rămase într-un cont sau din situații temporare care derivă din operațiuni bancare normale și pe care o instituție de credit trebuie să îl plătească în conformitate cu condițiile legale și contractuale aplicabile, precum și orice creanță evidențiată printr-un titlu de creanță emis de o instituție de credit;

[...]

[...]

4. «instituție de credit» înseamnă o întreprindere a cărei activitate constă în acceptarea de depozite sau alte fonduri rambursabile de la populație și acordarea de credite în nume propriu;

[...]”

- 5 Articolul 7 alineatele (1) și (2) din directiva menționată prevede:

„(1) Statele membre se asigură că nivelul de garantare pentru depozitele agregate ale fiecărui deponent este de cel puțin 50 000 [de euro] în caz de indisponibilitate a depozitelor.

(1a) Până la 31 decembrie 2010, statele membre se asigură că nivelul de garantare pentru depozitele agregate ale fiecărui deponent este stabilit la 100 000 [de euro] în caz de indisponibilitate a depozitelor.

[...]

(2) Statele membre pot prevedea ca anumiți depunători sau anumite depozite să fie excluse de la aplicarea garanției sau să le fie acordat un nivel mai redus al garanției. Aceste excluseri sunt enumerate la anexa I.”

- 6 Anexa I la aceeași directivă menționează, la punctul 12, „[o]bligațiuni emise de către aceeași instituție”.

Directiva 97/9

- 7 Considerentele (2)-(4) și (8) ale Directivei 97/9 au următorul cuprins:

„(2) întrucât Directiva 93/22/CEE [a Consiliului din 10 mai 1993 privind serviciile de investiții în domeniul valorilor mobiliare (JO 1993, L 141, p. 27, Ediție specială, 06/vol. 7, p. 3)] stabilește norme prudențiale pe care întreprinderile de investiții trebuie să le respecte în permanență, inclusiv norme al căror scop este să protejeze, în cea mai mare măsură posibilă, drepturile investitorilor asupra fondurilor sau asupra instrumentelor care le aparțin;

(3) întrucât, cu toate acestea, niciun sistem de supraveghere nu poate să ofere o protecție completă, în special în cazul comiterii unor fraude;

(4) întrucât protecția investitorilor și păstrarea încrederii în sistemul financiar constituie un aspect important al realizării și al bunei funcționări a pieței interne în acest sector; întrucât, în consecință, este esențial ca, în acest scop, fiecare stat membru să dispună de un sistem de compensare a investitorilor care să garanteze un nivel minim armonizat de protecție, cel puțin pentru micii investitori, în cazul în care o întreprindere de investiții se află în imposibilitatea de a-și îndeplini obligațiile față de clienții investitori;

[...]

(8) întrucât, prin urmare, tuturor statelor membre ar trebui să li se impună să aibă unul sau mai multe sisteme de compensare a investitorilor, în care să fie inclusă fiecare dintre aceste întreprinderi de investiții; întrucât fiecare sistem trebuie să acopere fondurile și instrumentele deținute de către o întreprindere de investiții în raport cu operațiunile de investiții ale unui investitor și care, în cazul în care întreprinderea de investiții se găsește în imposibilitatea de a-și respecta obligațiile față de clienții investitori, nu pot fi restituite investitorului; [...]

- 8 Articolul 1 din această directivă prevede următoarele definiții:

„În sensul prezentei directive:

1. «întreprindere de investiții» înseamnă o întreprindere de investiții definită la articolul 1 [punctul 2] din Directiva 93/22/CEE:

– autorizată în conformitate cu articolul 3 din Directiva 93/22/CEE

sau

- autorizată ca instituție de credit în conformitate cu [Prima directivă 77/780/CEE a Consiliului din 12 decembrie 1977 privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative referitoare la inițierea și la exercitarea activității instituțiilor de credit (JO 1977, L 322, p. 30)] și cu [A doua directivă 89/646/CEE a Consiliului din 15 decembrie 1989 privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative referitoare la inițierea și la exercitarea activității instituțiilor de credit și de modificare a Directivei 77/780/CEE (JO 1989, L 386, p. 1)], a cărei autorizație include unul sau mai multe servicii de investiții enumerate în secțiunea A din anexa la Directiva 93/22/CEE;

2. «activitate de investiții» înseamnă orice serviciu de investiții definit la articolul 1 [punctul 1] din Directiva 93/22/CEE și serviciul menționat la punctul 1 din secțiunea C din anexa la directiva în cauză;

[...]

4. «investitor» înseamnă orice persoană care a încredințat fonduri sau instrumente unei întreprinderi de investiții în legătură cu activitățile de investiții;

[...]”

9. Potrivit articolului 2 alineatele (2) și (3) din directiva menționată:

„(2) [...]

Acoperirea trebuie să fie asigurată pentru creanțele rezultate din incapacitatea unei întreprinderi de investiții:

- de a rambursa investitorilor fondurile care le sunt datorate sau care le aparțin și pe care le deține în numele acestora în legătură cu activitatea de investiții

[...]

în conformitate cu condițiile legale și contractuale aplicabile.

(3) Orice creanță prevăzută la alineatul (2) asupra unei instituții de credit care, într-un stat membru dat, intră atât sub incidența prezentei directive, cât și a Directivei 94/19/CE este direcționată de către statul membru în cauză către un sistem prevăzut într-una dintre aceste directive pe care statul membru îl consideră adecvat. Nicio creanță nu poate face obiectul unei duble compensări în temeiul celor două directive.”

Directiva MiFID

- 10 Considerentele (2), (5) și (44) ale Directivei 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare, de modificare a Directivelor 85/611/CEE și 93/6/CEE ale Consiliului și a Directivei 2000/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 93/22 (JO 2004, L 145, p. 1, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 247), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2006/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2006 (JO 2006, L 114, p. 60, Ediție specială, 06/vol. 7, p. 278) (denumită în continuare „Directiva MiFID”), au următorul cuprins:

„(2) [...] [S]e cuvine a se ajunge la nivelul de armonizare necesar pentru a oferi investitorilor un nivel ridicat de protecție [...]

[...]

- (5) Este necesară instaurarea unui cadru de reglementare global care să reglementeze executarea tranzacțiilor cu instrumente financiare, oricare ar fi metodele de tranzacționare utilizate în acest scop, pentru a garanta o calitate sporită de efectuare a operațiunilor investitorilor și pentru a păstra integritatea și eficiența globală a sistemului financiar. [...]

[...]

- (44) În cadrul dublului obiectiv de protejare a investitorilor și de asigurare a bunei funcționări a piețelor valorilor mobiliare, se cuvine a garanta transparența tranzacțiilor și a veghea ca normele prevăzute în acest scop să se aplice întreprinderilor de investiții în cazul în care acestea operează pe aceste piețe. [...]"

- 11 Articolul 1 din această directivă, intitulat „Domeniul de aplicare”, prevede:

„(1) Prezenta directivă se aplică întreprinderilor de investiții și piețelor reglementate.

(2) Următoarele dispoziții se aplică și instituțiilor de credit autorizate în temeiul Directivei 2000/12/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 20 martie 2000 privind inițierea și exercitarea activității instituțiilor de credit (JO 2000, L 126, p. 1, Ediție specială, 06/vol. 3, p. 198)] în cazul în care acestea furnizează unul sau mai multe servicii de investiții și exercită una sau mai multe activități de investiții:

- articolul 2 alineatul (2) și articolele 11, 13 și 14;
- titlul II capitolul II, cu excepția articolului 23 alineatul (2) al doilea paragraf;
- titlul II capitolul III, cu excepția articolului 31 alineatele (2)-(4) și a articolului 32 alineatele (2)-(6) și alineatele (8) și (9);
- articolele 48-53, 57, 61 și 62 și
- articolul 71 alineatul (1).”

- 12 Articolul 4 alineatul (1) din Directiva MiFID prevede următoarele definiții:

„În sensul prezentei directive, prin următorii termeni se înțelege:

1. «întreprindere de investiții» înseamnă orice persoană juridică a cărei ocupație sau activitate obișnuită constă în furnizarea unuia sau mai multor servicii de investiții terților și în exercitarea uneia sau mai multor activități de investiții cu titlu profesional;

[...]

2. «servicii și activități de investiții» înseamnă orice serviciu și orice activitate enumerate în anexa I secțiunea A și referitoare la orice instrument menționat la secțiunea C din aceeași anexă;

[...]

[...]

5. «executarea ordinelor în contul clienților» înseamnă faptul de a încheia acorduri de cumpărare sau de vânzare a unuia sau mai multor instrumente financiare în contul clienților;

6. «tranzacționarea în cont propriu» înseamnă faptul de a negocia prin angajarea propriilor capitaluri unul sau mai multe instrumente financiare în vederea încheierii de tranzacții;

[...]

18. «valori mobiliare» înseamnă categoriile de titluri care pot fi tranzacționate pe piața capitalurilor (cu excepția instrumentelor de plată), precum:

(a) acțiunile la întreprinderi [...]

(b) obligațiunile și alte titluri de creanță [...]

[...]”

13 Articolul 69 din această directivă, intitulat „Abrogarea Directivei 93/22/CEE”, prevede:

„Directiva 93/22/CEE se abrogă cu efect de la 1 noiembrie 2007. Trimiterile la Directiva 93/22/CEE se interpretează ca trimiteri la prezenta directivă. Trimiterile la termeni definiți sau articole din Directiva 93/22/CEE se interpretează ca trimiteri la termenul echivalent definit sau la articolul din prezenta directivă.”

14 Secțiunea A din anexa I la Directiva MiFID, intitulată „Servicii și activități de investiții”, conține următoarea enumerare:

„1. Recepția și transmiterea de ordine privind unul sau mai multe instrumente financiare.

2. Executarea ordinelor în numele clienților.

3. Tranzacționarea în cont propriu.

4. Gestionarea de portofolii.

5. Serviciile de consiliere în investiții.

6. Achiziția fermă de instrumente financiare și/sau plasarea de instrumente financiare cu angajament ferm.

7. Plasarea de instrumente financiare fără angajament ferm.

8. Exploatarea unui sistem multilateral de tranzacționare (MTF)”.

15 Printre instrumentele financiare enumerate în secțiunea C din această anexă figurează, la punctul 1, „valorile mobiliare”.

Directiva 2006/48

16 Articolul 4 punctul 1 din Directiva 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 privind inițierea și exercitarea activității instituțiilor de credit (JO 2006, L 177, p. 1, Ediție specială, 06/vol. 9, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 (JO 2009, L 267, p. 7) (denumită în continuare „Directiva 2006/48”), definește instituția de credit ca fiind „o întreprindere a cărei activitate constă în a primi de la public depozite sau alte fonduri rambursabile și a acorda credite în cont propriu”.

17 Articolul 23 din această directivă prevede:

„Statele membre adoptă dispoziții în conformitate cu care pot fi desfășurate pe teritoriul lor activitățile prevăzute de anexa 1, în conformitate cu articolele 25, 26 alineatele (1)-(3), 28 alineatele (1) și (2) și 29-37, fie prin înființarea unei sucursale, fie prin prestarea de servicii de către orice instituție de credit autorizată și supravegheată de către autoritățile competente dintr-un alt stat membru, cu condiția ca activitățile respective să facă obiectul autorizației.”

18 Anexa I la directiva menționată, intitulată „Lista activităților care fac obiectul recunoașterii reciproce”, cuprinde următoarea enumerare:

„[...]

7. Tranzacționare în cont propriu sau în contul clienților, cu:

[...]
(e) valori mobiliare transferabile.

8. Participare la emisiunile de valori mobiliare și prestarea de servicii aferente

[...]

14. [...]

Serviciile și activitățile menționate la secțiunile A și B din anexa I la [Directiva MiFID], atunci când se face referire la instrumentele financiare prevăzute la secțiunea C din anexa I la respectiva directivă, fac obiectul recunoașterii reciproce în sensul prezentei directive.

[...]”

Dreptul lituanian

19 Potrivit articolului 2 alineatele 3, 4, 11 și 12 din Indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymas (Legea privind asigurarea depozitelor și a obligațiunilor în privința investitorilor) din 20 iunie 2002 (Žin., 2002, nr. 65-2635), în versiunea în vigoare de la 18 noiembrie 2011 la 1 decembrie 2012 (denumită în continuare „Legea privind garantarea depozitelor și compensarea investitorilor”), următorii termeni sunt definiți după cum urmează:

„3. «deponent» înseamnă o persoană fizică sau juridică titulară a unui depozit la o bancă, la o filială a unei bănci sau la o cooperativă de credit, cu excepția operatorilor ale căror depozite nu pot constitui obiectul asigurării în temeiul prezentei legi. Atunci când o persoană fizică sau juridică (cu excepția unei întreprinderi de gestiune, dacă administrează un fond comun de plasament sau un fond de pensii) care deține un depozit acționează ca fiduciar, constituitorul este considerat deponent. Atunci când un grup de persoane are dreptul de a recupera fondurile în temeiul unui contract, fiecare dintre persoanele respective este considerată deponent și fondurile sunt distribuite în mod egal între acestea, cu excepția cazului în care contractele care le conferă o creanță sau hotărârile judecătorești prevăd altfel.

4. «depozit» înseamnă fondurile unui deponent aflate la o bancă, la o filială a unei bănci sau la o cooperativă de credit în temeiul unui contract de credit și/sau de cont bancar și alte fonduri asupra cărora deponentul are un drept de creanță ce provine dintr-un angajament al unei instituții de credit de a efectua operațiuni cu fondurile deponentului sau de a presta servicii de investiții (inclusiv dobânzile).

[...]

11. «investitor» înseamnă o persoană fizică sau juridică ce a încredințat fonduri sau valori mobiliare persoanei asigurate pentru a beneficia de serviciile de investiții prestate de aceasta din urmă. [...]

12. «Obligații față de investitor» înseamnă obligația persoanei asigurate care prestează pentru un investitor servicii de investiții de a-i restitui acestuia din urmă fondurile sau valorile mobiliare care îi aparțin.”

- 20 Din articolul 3 alineatul 1 din Legea privind garantarea depozitelor și compensarea investitorilor reiese că depozitele deponenților în moneda națională și în valută la instituțiile de credit sunt acoperite de asigurarea prevăzută de această lege. În schimb, în conformitate cu alineatul 4 al acestui articol, titlurile de creanță emise de o asemenea instituție sunt excluse de la această asigurare.

Procedurile principale și întrebările preliminare

Cauza C-688/15

- 21 La 21 decembrie 2010, adunarea generală a acționarilor Snoras a luat decizia de a majora capitalul social al acestei instituții de credit și de a emite, în acest scop, noi acțiuni care urmau să fie oferite publicului.
- 22 La 3 februarie 2011, Vertybinių popierių komisija (Comisia Valorilor Mobiliare, Lituania) a aprobat prospectul referitor la aceste viitoare acțiuni.
- 23 La 1 martie 2011, Snoras a deschis un cont bancar în numele său la o altă instituție de credit, bankas „Finasta” AB (denumită în continuare „Finasta”), pentru a depune în acesta fondurile – corespunzătoare prețului de emisiune a acțiunilor viitoare menționate – care urmau a fi transferate de viitorii subscriitori.
- 24 Între 9 martie 2011 și 16 mai 2011, doamna Anisimovienė și ceilalți au încheiat cu Snoras contracte de subscriere privind acțiunile viitoare în discuție. Ulterior, o sumă echivalentă cu prețul de emisiune a acestor acțiuni a fost debitată din conturile bancare pe care acești particulari le dețineau la Snoras și creditată în contul deschis în numele acesteia la Finasta. În unele cazuri, Snoras a operat ea însăși aceste mișcări în conturi, iar în alte cazuri, clienții au luat inițiativa în acest sens.
- 25 La 5 mai 2011, Snoras a solicitat Lietuvos Bankas (Banca Lituaniei) autorizația de a înscrie în registrul societăților modificările actelor sale constitutive ca urmare a majorării viitoare a capitalului social.
- 26 La 16 noiembrie 2011, Banca Lituaniei a decis să suspende activitățile Snoras până la 16 ianuarie 2012. Printr-un decret de la aceeași dată, guvernul lituanian a naționalizat această instituție de credit pentru cauză de utilitate publică. Printr-o decizie din 22 noiembrie 2011, Banca Lituaniei a refuzat să autorizeze instituția menționată să înscrie în registrul societăților modificările actelor sale constitutive și, printr-o decizie din 24 noiembrie 2011, a revocat licența acesteia. În sfârșit, la 7 decembrie 2011, această instituție a fost plasată în lichidare judiciară, cu efect de la 20 decembrie 2011.
- 27 În consecință, Snoras nu a realizat emisiunea de acțiuni prevăzută. Prin urmare, doamna Anisimovienė și alții au sesizat Vilniaus apygardos teismas (Tribunalul Regional din Vilnius, Lituania) cu o acțiune prin care urmăreau să li se recunoască statutul de „deponenți” la această instituție de credit, în sensul Legii privind garantarea depozitelor și compensarea investitorilor.

- 28 Prin hotărârea din 29 septembrie 2014, această instanță a respins acțiunea introdusă de doamna Anisimovienė și alții, apreciind printre altele că aceste persoane nu trebuiau să fie considerate deponenți, ci investitori, și că fondurile pe care le transferaseră către Snoras în temeiul subscrierii acțiunilor pe care această instituție de credit intenționa să le emită nu puteau fi considerate „depozite”, în sensul acestei legi.
- 29 Printr-o ordonanță din 12 martie 2015, Lietuvos apeliacinis teismas (Curtea de Apel a Lituaniei) a confirmat hotărârea pronunțată în primă instanță. În consecință, doamna Anisimovienė și alții au formulat recurs la Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Curtea Supremă a Lituaniei).
- 30 În cadrul acestui recurs, instanța amintită ridică în esență problema posibilității de a considera „depozite”, în sensul articolului 1 punctul 1 din Directiva 94/19, fondurile pe care doamna Anisimovienė și ceilalți le-au transferat către Snoras în temeiul subscrierii de acțiuni care nu au fost, în cele din urmă, emise de această instituție de credit.
- 31 În aceste condiții, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Curtea Supremă a Lituaniei) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Directiva [94/19] trebuie interpretată în sensul că fondurile care sunt debitate cu consimțământul persoanelor sau sunt transferate ori plătite de înseși persoanele respective într-un cont deschis în numele unei instituții de credit deținut la o altă instituție de credit pot fi considerate depozite în temeiul acestei directive?
- 2) Articolul 7 alineatul (1) coroborat cu articolul 8 alineatul (3) din Directiva [94/19] trebuie interpretat în sensul că plata indemnizației de asigurare a depozitelor până la concurența sumei menționate la articolul 7 alineatul (1) [din directiva menționată] trebuie efectuată pentru fiecare persoană a cărei creanță poate fi recunoscută înainte de data la care sunt adoptate deciziile menționate la articolul 1 punctul 3 literele (i) și (ii) din [această directivă]?
- 3) În sensul [Directivei 94/19], definiția unei «operațiuni bancare normale» este relevantă pentru interpretarea noțiunii de depozit ca sold creditor care derivă din operațiuni bancare? Această definiție trebuie luată de asemenea în considerare atunci când se interpretează noțiunea de depozit în cadrul actelor juridice naționale prin care a fost transpusă [această directivă]?
- 4) În cazul în care răspunsul la a treia întrebare este afirmativ, cum trebuie înțeleasă și interpretată noțiunea de operațiuni bancare normale utilizată în cadrul articolului 1 punctul 1 din [Directiva 94/19]?
- a) care sunt operațiunile care ar trebui să fie considerate operațiuni bancare normale sau care sunt criteriile care ar trebui să constituie baza pentru a se stabili dacă o anumită operațiune bancară este normală?
- b) noțiunea de operațiune bancară normală trebuie să fie evaluată ținându-se cont de obiectivul operațiunilor bancare efectuate sau de părțile între care se efectuează astfel de operațiuni bancare?
- c) noțiunea de depozit ca sold creditor care derivă din operațiuni bancare normale, utilizată în Directiva [94/19], trebuie interpretată în sensul că aceasta privește numai cazurile în care toate operațiunile care au dus la crearea unui astfel de sold sunt considerate normale?
- 5) În cazul în care fondurile nu intră sub incidența definiției date noțiunii de depozit în cadrul [Directivei 94/19], însă statul membru a optat pentru transpunerea în dreptul național a Directivei [94/19] și a Directivei [97/9] în așa fel încât fondurile cu privire la care deponentul emite pretenții întemeiate pe obligația unei instituții de credit de a presta servicii de investiții sunt de asemenea considerate a fi un depozit, garantarea pentru depozite poate fi aplicată numai după ce s-a stabilit

că, într-un caz specific, instituția de credit a acționat ca o întreprindere de investiții și fondurile i-au fost transferate pentru a efectua activități de investiții, în sensul Directivei [97/9] și al [Directivei MiFID]?”

Cauza C-109/16

- 32 Prin două decizii adoptate la 16 iunie 2011 și, respectiv, la 14 iulie 2011, Comisia Valorilor Mobiliare a aprobat un prospect aferent unor obligațiuni viitoare pe care Snoras intenționa să le emită și să le ofere publicului. Pe baza prospectului respectiv, această instituție de credit putea să efectueze mai multe emisiuni de obligațiuni pe termen mediu, cu condiția publicării, înaintea fiecăreia dintre ele, a condițiilor definitive care urmau să îi fie aplicabile.
- 33 Prospectul menționat indica, în primul rând, că aceste obligațiuni viitoare urmau a fi distribuite de Snoras însăși și că particularii interesați puteau să le subscrie direct la sucursalele, la agențiile și la celelalte unități ale acestei instituții de credit. În al doilea rând, prețul de emisiune a obligațiunilor ar trebui să fie achitat în numerar la data încheierii contractului de subscriere aferent acestora. În acest scop, subscriitorul ar trebui să dispună de fondurile corespunzătoare într-un cont deschis la Snoras și să o autorizeze pe aceasta să îl debiteze. În al treilea rând, data intrării în vigoare indicată în condițiile definitive ale emisiunii în cauză ar fi considerată ca fiind data emiterii obligațiunilor în discuție. În al patrulea rând, odată ce au fost emise, aceste obligațiuni ar trebui să fie înscrise în conturile de titluri de valoare deschise, în numele obligatarilor, la Snoras.
- 34 La 2 noiembrie 2011, Snoras a publicat condițiile definitive aferente unei a unsprezecea emisiuni de obligațiuni pe termen mediu.
- 35 La 10 noiembrie 2011, domnul Raišelis a încheiat cu Snoras, pe de o parte, un contract de prestări de servicii de investiții și, pe de altă parte, un contract de subscriere privind 40 de obligațiuni din această a unsprezecea emisiune. În aceeași zi, el a transferat fondurile corespunzătoare prețului de emisiune a acestor obligațiuni viitoare în contul său bancar deschis la Snoras. În ziua următoare, domnul Raišelis a semnat cu această instituție de credit un nou contract de subscriere, identic cu primul, fiind modificată numai data indicată pentru semnarea și pentru plata obligațiunilor menționate, care a devenit 11 noiembrie 2011. La aceeași dată, o sumă echivalentă prețului de emisiune a fost debitată de Snoras din contul domnului Raišelis și creditată într-un cont deschis în numele acestei instituții de credit chiar în cadrul său și destinat plății obligațiunilor respective.
- 36 Snoras a devenit însă insolubilă înainte de a fi putut realiza emisiunea de obligațiuni în discuție.
- 37 Prin urmare, domnul Raišelis a introdus o acțiune în fața Vilniaus miesto 2-asis apylinkės teismas (Tribunalul Districtual nr. 2 din Vilnius, Lituania) împotriva IID, întreprinderea publică responsabilă, în Lituania, de sistemele de garantare a depozitelor și de compensare a investitorilor. În acest context, domnul Raišelis a susținut că are dreptul de a beneficia de compensarea prevăzută de Legea privind garantarea depozitelor și compensarea investitorilor.
- 38 Printr-o hotărâre din 7 septembrie 2012, instanța menționată a respins acțiunea domnului Raišelis. Ea a considerat printre altele că acesta ar fi avut dreptul la compensarea respectivă numai dacă Snoras ar fi utilizat fondurile în litigiu fără consimțământul lui, situație care nu s-a regăsit în speță. În plus, potrivit aceleiași instanțe, obligațiuni precum cele pe care Snoras intenționa să le emită nu puteau conduce la compensarea menționată.
- 39 În apel, Vilniaus apygardos teismas (Tribunalul Regional din Vilnius) a anulat hotărârea primei instanțe printr-o hotărâre din 17 octombrie 2013 și a recunoscut dreptul domnului Raišelis la compensarea solicitată. În opinia instanței de apel, domnul Raišelis trebuia să fie considerat „investitor” în sensul Legii privind garantarea depozitelor și compensarea investitorilor, iar fondurile pe care le deținea

acesta în contul deschis în numele Snoras trebuiau calificate drept „depozite” care beneficiază de garanția prevăzută de această lege. Prin urmare, IID a formulat recurs în fața Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Curtea Supremă a Lituaniei).

- 40 Această instanță consideră că soluționarea recursului respectiv depinde, mai întâi, de stabilirea directivei – Directiva 94/19 sau Directiva 97/9 – sub incidența căreia pot intra fondurile transferate către Snoras de domnul Raišelis în temeiul operațiunii de subscriere în litigiu.
- 41 În ipoteza în care Curtea ar statua că asemenea fonduri intră, în principiu, în domeniul de aplicare al Directivei 97/9, instanța de trimitere își exprimă, în continuare, îndoiala cu privire la traducerea corectă, în limba lituaniană, a articolului 2 alineatul (2) din această directivă și cu privire la transpunerea acestei dispoziții prin Legea privind garantarea depozitelor și compensarea investitorilor.
- 42 În sfârșit, în ipoteza în care Curtea ar considera că fonduri precum cele transferate către Snoras de domnul Raišelis în temeiul subscrierii obligațiunilor viitoare în litigiu intră, în principiu, în domeniul de aplicare al Directivei 94/19, instanța de trimitere urmărește să afle dacă aceste fonduri îndeplinesc condițiile necesare pentru a fi calificate drept „depozite” în sensul articolului 1 punctul 1 din directiva menționată.
- 43 În aceste condiții, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Curtea Supremă a Lituaniei) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) În cazul în care o instituție de credit funcționează ca o întreprindere de investiții căreia i-au fost transferate fonduri în scopul achiziționării de obligațiuni emise de aceeași instituție de credit, însă emiterea obligațiunilor nu devine efectivă, iar acestea nu sunt transferate în proprietatea persoanei care a plătit fondurile, în condițiile în care acestea din urmă au fost deja debitate din contul bancar al persoanei respective, au fost transferate într-un cont deschis în numele instituției de credit și nu sunt rambursabile, iar intenția legiuitorului național într-un astfel de caz nu este clară în ceea ce privește aplicarea unui sistem special de protecție, articolul 1 punctul 1 din Directiva 94/19 și articolul 1 alineatul (4) din Directiva 97/9 pot fi aplicate în mod direct pentru a determina sistemul de protecție aplicabil, iar utilizarea preconizată a fondurilor constituie criteriul decisiv în acest scop? Aceste dispoziții ale directivelor prezintă claritatea, precizia și caracterul necondiționat necesare și conferă drepturi particularilor, astfel încât să poată fi invocate de particulari în fața instanțelor naționale pentru a-și întemeia cererile de plată a compensațiilor formulate împotriva organismului de garantare instituit de stat?
- 2) Articolul 2 alineatul (2) din Directiva 97/9, care precizează tipurile de creanțe care sunt acoperite de sistemul de compensare a investitorilor, trebuie să fie înțeles și interpretat în sensul că acoperă și solicitările de rambursare a fondurilor pe care o întreprindere de investiții le datorează investitorilor și care nu sunt deținute în numele acestora din urmă?
- 3) În cazul în care răspunsul la cea de a doua întrebare este afirmativ, articolul 2 alineatul (2) din Directiva 97/9, care precizează tipurile de creanțe care sunt acoperite de sistemul de compensare, prezintă claritatea, precizia și caracterul necondiționat necesare și conferă drepturi particularilor, astfel încât această dispoziție să poată fi invocată de particulari în fața instanțelor naționale pentru a-și întemeia cererile de plată a compensațiilor formulate împotriva organismului de garantare instituit de stat?
- 4) Articolul 1 punctul 1 din Directiva 94/19 trebuie să fie înțeles și interpretat în sensul că definiția termenului «depozit» potrivit acestei directive include și fondurile transferate, cu acordul persoanei, dintr-un cont personal într-un cont deschis în numele unei instituții de credit, care este deținut la aceeași instituție de credit și care este destinat să asigure plata pentru emisiunea viitoare de obligațiuni ale acestei instituții?

- 5) Dispozițiile coroborate ale articolului 7 alineatul (1) și ale articolului 8 alineatul (3) din Directiva 94/19 trebuie să fie interpretate în sensul că plata garanției unui depozit până la suma menționată la articolul 7 alineatul (1) [din această directivă] trebuie să fie făcută fiecărei persoane a cărei creanță poate fi stabilită înainte de data la care a fost efectuată constatarea menționată la articolul 1 alineatul (3) litera (i) din [directiva menționată] sau înainte de data la care s-a dat hotărârea menționată la articolul 1 alineatul (3) litera (ii) din [aceasta]?”

Procedura în fața Curții

- 44 Prin Ordonanța din 15 februarie 2016, Anisimoviené și alții (C-688/15, nepublicată, EU:C:2016:92), și prin Ordonanța din 13 aprilie 2016, Indėlių ir investicijų draudimas (C-109/16, nepublicată, EU:C:2016:267), ale președintelui Curții, cererile instanței de trimitere privind judecarea prezentelor trimiteri preliminare potrivit procedurii accelerate prevăzute la articolul 105 din Regulamentul de procedură al Curții au fost respinse.
- 45 Prin Deciziile din 20 ianuarie 2016 și din 29 februarie 2016, președintele Curții a acordat cauzelor C-688/15 și C-109/16 un tratament prioritar, în conformitate cu articolul 53 alineatul (3) din regulamentul menționat.
- 46 În sfârșit, ținând seama de conexitatea lor, la 29 februarie 2016, președintele Curții a decis conexarea acestor două cauze, pentru buna desfășurare a fazei orale și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la întrebările prima-a patra din cauza C-688/15 și cu privire la a doua, la a patra și la a cincea întrebare din cauza C-109/16

- 47 Prin intermediul primelor patru întrebări din cauza C-688/15 și al celei de a doua, al celei de a patra și al celei de a cincea întrebări din cauza C-109/16, care trebuie să fie examinate împreună și în primul rând, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă, pe de o parte, dispozițiile Directivei 97/9 și, pe de altă parte, cele ale Directivei 94/19 trebuie să fie interpretate în sensul că creanțele care se raportează la fonduri, debitate din conturi deținute de particulari la o instituție de credit și creditate în conturi deschise în numele instituției respective, în cadrul subscrierii de valori mobiliare viitoare al căror emitent urma să fie aceasta, în cazul în care emisiunea acestor valori nu a fost în cele din urmă efectuată din cauza falimentului instituției menționate, intră sub incidența, pe de o parte, a sistemelor de compensare a investitorilor prevăzute de Directiva 97/9 și/sau, pe de altă parte, a sistemelor de garantare a depozitelor prevăzute de Directiva 94/19.
- 48 Pentru a se răspunde la întrebările adresate, trebuie interpretate, în primul rând, dispozițiile Directivei 97/9, iar apoi, în al doilea rând, cele ale Directivei 94/19.

Cu privire la Directiva 97/9 – sistemele de compensare a investitorilor

- 49 După cum reiese din considerentele (4) și (8) ale Directivei 97/9, sistemele de compensare a investitorilor prevăzute de această directivă sunt destinate acoperirii fondurilor și a instrumentelor pe care o întreprindere de investiții le deține în legătură cu activitatea de investiții a clienților săi și care, în cazul în care o asemenea întreprindere nu ar fi în măsură să își onoreze obligațiile față de aceștia, nu pot fi restituite clienților respectivi. Prin prevederea unor astfel de sisteme, Directiva 97/9 urmărește, în același timp, să protejeze investitorii și să asigure încrederea publicului în sistemul financiar.

- 50 În acest context, articolul 2 alineatul (2) al doilea paragraf prima liniuță din Directiva 97/9 prevede că acoperirea trebuie să fie asigurată prin sistemele de compensare a investitorilor pentru creanțele rezultate din incapacitatea unei întreprinderi de investiții de a rambursa unor astfel de investitori, în conformitate cu condițiile legale și contractuale aplicabile, fondurile care le sunt datorate sau care le aparțin și pe care le deține în numele acestora în legătură cu activitatea de investiții.
- 51 Pentru a se stabili dacă creanțe precum cele din litigiul principal intră sub incidența ipotezelor astfel prevăzute, este necesară pronunțarea, în primul rând, cu privire la noțiunile „întreprindere de investiții” și „activitate de investiții” prevăzute la articolul 2 alineatul (2) al doilea paragraf prima liniuță din Directiva 97/9 și, în al doilea rând, cu privire la o eventuală condiție de înregistrare a fondurilor în cauză într-un cont deschis în numele investitorului care le invocă.
- *Cu privire la noțiunile „întreprindere de investiții” și „activitate de investiții”, în sensul Directivei 97/9*
- 52 În temeiul articolului 2 alineatul (2) al doilea paragraf prima liniuță din Directiva 97/9, creanțele care trebuie să fie acoperite de sistemele de compensare a investitorilor se raportează la fonduri datorate unui „investitor” sau care îi aparțin acestuia și care sunt deținute în numele său de o „întreprindere de investiții” în legătură cu una sau mai multe „activități de investiții”.
- 53 În această privință, deși articolul 1 punctul 4 din Directiva 97/9 definește, în sensul acestei directive, „investitorul” ca fiind orice persoană care a încredințat fonduri sau instrumente unei „întreprinderi de investiții” în legătură cu „activitățile de investiții”, în ceea ce privește ultimele două noțiuni, punctele 1 și 2 ale acestui articol fac trimitere la definiția dată de Directiva 93/22 și, respectiv, la „serviciile de investiții”, astfel cum sunt definite de directiva menționată și enumerate în anexa la aceasta.
- 54 Directiva 93/22, care stabilea normele aplicabile întreprinderilor de investiții în cadrul Uniunii, a fost însă înlocuită, începând de la 1 noiembrie 2007, de Directiva MiFID. În conformitate cu articolul 69 din aceasta, începând de la data respectivă, orice trimitere la termenii definiți în Directiva 93/22 se interpretează ca fiind o trimitere la termenii echivalenți definiți în Directiva MiFID. Prin urmare, în prezenta cauză, în scopul interpretării Directivei 97/9, este necesar să se poarte de la definițiile date „întreprinderii de investiții” și „serviciilor și activităților de investiții” la articolul 4 alineatul (1) punctele 1 și 2 din Directiva MiFID.
- 55 În acest cadru, din articolul 4 alineatul (1) punctul 1 din această directivă rezultă că o „întreprindere de investiții” este o persoană juridică a cărei ocupație sau activitate obișnuită constă în „furnizarea unuia sau mai multor servicii de investiții terților și în exercitarea uneia sau mai multor activități de investiții cu titlu profesional”. Urmând aceeași logică, articolul 1 alineatul (2) din directiva menționată prevede că anumite dispoziții ale sale se aplică instituțiilor de credit autorizate „în cazul în care acestea furnizează unul sau mai multe servicii de investiții și exercită una sau mai multe activități de investiții”.
- 56 Ținând seama de elementele care precedă, pentru a se stabili dacă creanțe precum cele deținute de doamna Anisimovienė și alții, precum și de domnul Raišelis față de Snoras pot fi acoperite prin sistemele de compensare a investitorilor prevăzute de Directiva 97/9, este necesar să se stabilească dacă fondurile la care se raportează aceste creanțe au fost transferate acestei instituții de credit în legătură cu unul sau cu mai multe servicii sau activități de investiții, în sensul Directivei MiFID, furnizate sau desfășurate de instituția respectivă.
- 57 În această privință, conform articolului 4 alineatul (1) punctul 2 din Directiva MiFID, prin „servicii și activități de investiții” se înțelege orice serviciu și orice activitate enumerate în secțiunea A din anexa I la această directivă și referitoare la orice instrument menționat în secțiunea C din anexa respectivă.

- 58 Este cert că acțiunile și obligațiunile precum cele pe care Snoras intenționa să le emită intră în sfera instrumentelor financiare prevăzute în secțiunea C menționată. Astfel, la punctul 1 din aceasta figurează categoria „valori mobiliare”, mai precis, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) punctul 18 din Directiva MiFID, titlurile care pot fi tranzacționate pe piața capitalurilor, inclusiv acțiunile societății și obligațiunile.
- 59 În ceea ce privește condiția referitoare la secțiunea A din anexa I la Directiva MiFID, guvernul lituanian susține că o instituție de credit nu furnizează unul dintre serviciile și nu desfășoară una dintre activitățile enumerate în această secțiune atunci când distribuie publicului, inclusiv clienților săi, instrumente financiare pe care le-a emis. Astfel, oferind publicului instrumentele respective, această instituție nu ar acționa ca un intermediar financiar, ci ca orice societate emitentă de titluri.
- 60 Desigur, după cum susține guvernul menționat, oferta făcută publicului de o instituție de credit privind instrumente financiare pe care le-a emis nu este, în sine, un „serviciu sau o activitate de investiții”, în sensul Directivei MiFID, din moment ce nu figurează în secțiunea A din anexa I la această directivă.
- 61 Cu toate acestea, încheierea de către o instituție de credit cu clienții săi a unor contracte de subscriere privind instrumente financiare pe care le-a emis presupune, în schimb, furnizarea unor asemenea servicii de investiții. După cum susțin domnul Raišelis și Comisia Europeană, încheierea de către o instituție de credit cu clienții săi a unor asemenea contracte de subscriere intră printre altele în sfera „executării ordinelor în numele clienților”, prevăzută la punctul 2 din secțiunea A din anexa I la Directiva MiFID.
- 62 În această privință, noțiunea de executare a ordinelor „în numele clienților” trebuie să fie considerată sinonimă celei de executare a ordinelor „în contul clienților”, a cărei definiție figurează la articolul 4 alineatul (1) punctul 5 din această directivă. Astfel, aceste două noțiuni se raportează în mod evident, în Directiva MiFID, la unul și același serviciu și, de altfel, marea majoritate a versiunilor lingvistice ale acestei directive utilizează aceeași expresie atât în anexă, cât și la articolul 4 din directiva menționată.
- 63 În aceste condiții, conform acestei definiții, „executarea ordinelor în contul clienților” desemnează faptul de a încheia acorduri de cumpărare sau de vânzare a unui sau mai multor instrumente financiare în contul clienților.
- 64 Or, este cert că un contract de subscriere privind instrumente financiare constituie efectiv un asemenea acord. În ceea ce privește faptul că, în cadrul serviciului de „executare a ordinelor”, acest acord este încheiat „în contul clienților”, trebuie arătat că, desigur, acești termeni ar putea lăsa să se înțeleagă, în abstract, că nu se poate considera că o instituție de credit furnizează acest serviciu unui client atunci când rolul său în încheierea acordului menționat nu se rezumă la cel al unui intermediar, ci ea este de asemenea parte la acordul respectiv, în calitate de emitentă a instrumentelor financiare pe care acest client dorește să le achiziționeze.
- 65 Acești termeni trebuie să fie însă replasați în contextul în care se înscriu. În special, serviciul de executare a ordinelor „în contul” (sau „în numele”) clienților trebuie să fie pus în antiteză cu activitatea de tranzacționare „în cont propriu”, prevăzută la punctul 3 din secțiunea A din anexa I la Directiva MiFID. În conformitate cu articolul 4 alineatul (1) punctul 6 din această directivă, activitatea menționată constă în faptul de a negocia prin angajarea propriilor capitaluri unul sau mai multe instrumente financiare în vederea încheierii de tranzacții.
- 66 Reiese de aici că Directiva MiFID este întemeiată pe o dihotomie între, pe de o parte, încheierea unor acorduri de cumpărare sau de vânzare de instrumente financiare de către instituțiile de credit și de către întreprinderile de investiții în beneficiul propriu, prin angajarea propriilor capitaluri, și, pe de altă parte, încheierea unor asemenea acorduri de către aceste instituții și de către aceste întreprinderi în beneficiul clienților lor, prin angajarea capitalurilor acestora. În această perspectivă, un acord de o asemenea natură trebuie considerat ca fiind încheiat de o instituție de credit „în contul” (sau „în

numele”) clienților, în sensul articolului 4 alineatul (1) punctul 5 și al punctului 2 din secțiunea A din anexa I la această directivă, din moment ce un client este beneficiarul lui și își angajează capitalurile, și aceasta chiar și în cazul în care instituția respectivă este de asemenea parte la acordul respectiv în calitate de emitentă a instrumentelor financiare în cauză.

- 67 Această interpretare este confirmată de obiectivele urmărite prin Directiva MiFID. În acest sens, trebuie amintit că directiva menționată urmărește, după cum reiese din considerentele (2), (5) și (44) ale acesteia, să ofere investitorilor un nivel ridicat de protecție, să păstreze integritatea și eficiența globală a sistemului financiar, precum și să asigure transparența tranzacțiilor financiare.
- 68 Or, în raport cu aceste obiective, aspectul dacă instrumentele financiare pe care o instituție de credit le distribuie publicului sunt emise de societăți terțe sau de însăși instituția respectivă este lipsit de relevanță.
- 69 Din ansamblul acestor considerații rezultă că faptul că o instituție de credit încheie contracte de subscriere cu clienții săi privind valori mobiliare viitoare pe care urmează să le emită această instituție constituie un serviciu de investiții, în sensul articolului 4 alineatul (1) punctul 2 din Directiva MiFID. Pe cale de consecință, creanțele care se raportează la fonduri transferate de acești clienți instituției respective în legătură cu contractele menționate pot fi acoperite prin sistemele de compensare a investitorilor, în conformitate cu articolul 2 alineatul (2) al doilea paragraf prima liniuță din Directiva 97/9.
- 70 Această concluzie nu este repusă în discuție în speță prin argumentul susținut de guvernul lituanian și de IID potrivit căruia creanțe precum cele invocate de doamna Anisimovienė și alții, precum și de domnul Raišelis nu sunt compensabile în temeiul Directivei 97/9, în măsura în care aceste creanțe provin din producerea unui risc de investiții – și anume falimentul emitentului instrumentelor financiare pe care acești particulari doresc să le achiziționeze – împotriva căruia directiva menționată nu prevede nicio protecție.
- 71 În această privință, este adevărat că, după cum a arătat avocatul general la punctul 134 din concluzii, Directiva 97/9 nu are ca obiect protejarea investitorilor împotriva riscurilor inerente oricărei investiții. În particular, această directivă nu urmărește să îi protejeze pe aceștia împotriva falimentului societăților emitente ale instrumentelor financiare pe care le dețin. În acest sens, riscul de faliment al emitentului nu poate fi acoperit de directiva menționată pentru simplul motiv că, în cazul unei anumite activități de investiții, emitentul respectiv se întâmplă să fie o instituție de credit sau o întreprindere de investiții.
- 72 Cu toate acestea, trebuie subliniat că, în speță, doamna Anisimovienė și alții, precum și domnul Raišelis nu au dobândit niciodată dreptul de proprietate asupra instrumentelor financiare în schimbul cărora transferaseră către Snoras fondurile în litigiu, întrucât emisiunea instrumentelor menționate nu a fost realizată înaintea intrării în faliment a acestei instituții de credit.
- 73 În asemenea împrejurări, nu se pune problema pierderii valorii unor instrumente financiare deținute de un investitor sau a incapacității emitentului acestor instrumente de a rambursa investitorului respectiv contravaloarea instrumentelor menționate. În schimb, se pune problema incapacității unei instituții de credit, care acționează în calitate de întreprindere de investiții, de a livra astfel de instrumente clienților care doresc să achiziționeze dreptul de proprietate asupra acestora și, prin urmare, de a-și onora obligațiile față de aceștia. Or, această situație constituie o producere a riscului acoperit de Directiva 97/9.
- 74 De altfel, această interpretare este conformă cu obiectivele urmărite prin Directiva 97/9, în particular cel de protejare a investitorilor împotriva riscului de fraudă, de neglijență profesională sau de eroare de administrare care ar pune întreprinderea de investiții în imposibilitatea de a restitui clienților săi fondurile și titlurile care le aparțin. Astfel, în raport cu aceste obiective și după cum susține Comisia,

este esențial ca fondurile pe care le deține o asemenea întreprindere sau o instituție de credit de la un investitor care dorește să achiziționeze instrumente financiare, anterior emiterii acestor instrumente, să fie protejate, indiferent dacă instrumentele menționate sunt emise de o societate terță sau de instituția respectivă.

– *Cu privire la inexistența unei condiții referitoare la înregistrarea fondurilor în cauză într-un cont deschis în numele investitorului*

- 75 În versiunea în limba franceză a Directivei 97/9, articolul 2 alineatul (2) al doilea paragraf prima liniuță prevede, după cum s-a amintit la punctul 50 din prezenta hotărâre, că este necesar să se asigure acoperirea, prin sistemele de compensare a investitorilor, a creanțelor rezultate din incapacitatea unei întreprinderi de investiții de a rambursa investitorilor „fondurile care le sunt datorate sau care le aparțin și pe care le deține în numele acestora” („les fonds leur étant dus ou leur appartenant et détenus pour leur compte”) în legătură cu activitatea de investiții, în conformitate cu condițiile legale și contractuale aplicabile.
- 76 Cu toate acestea, modul de redactare a acestei dispoziții este mult mai restrictiv în versiunea în limba lituaniană a Directivei 97/9. În această versiune, dispoziția respectivă precizează că sunt acoperite creanțele rezultate din incapacitatea unei întreprinderi de investiții de a rambursa investitorilor „fondurile care le aparțin și pe care le deține în numele acestora” în legătură cu activitatea de investiții, în conformitate cu condițiile menționate („[k]ompensacija turi būti mokama pagal tuos reikalavimus, kurie kilo dėl investicinės įmonės nepajėgumo grąžinti pinigų, priklausančius investuotojams ir laikomus jų vardu ryšium su investicine veikla”).
- 77 Or, acești termeni pot lăsa să se înțeleagă că numai creanțele care se raportează la fonduri deținute de o întreprindere de investiții sau de o instituție de credit care acționează ca atare, în conturi deschise în numele investitorilor, trebuie să fie acoperite prin sistemele de compensare a investitorilor prevăzute de Directiva 97/9.
- 78 În aceste condiții, potrivit unei jurisprudențe constante, în caz de neconcordanță între diferitele versiuni lingvistice ale unui text din dreptul Uniunii, dispoziția în cauză trebuie să fie interpretată în funcție de economia generală și de finalitatea reglementării din care face parte (a se vedea printre altele Hotărârea din 30 mai 2013, Genil 48 și Comercial Hosteleria de Grandes Vinos, C-604/11, EU:C:2013:344, punctul 38, precum și Hotărârea din 17 mai 2017, ERGO Poist’ovňa, C-48/16, EU:C:2017:377, punctul 37 și jurisprudența citată).
- 79 În această privință, trebuie amintit că Directiva 97/9 urmărește în special protejarea investitorilor împotriva unei situații în care o întreprindere de investiții nu ar fi în măsură să își onoreze angajamentele față de ei. În conformitate cu acest obiectiv, articolul 1 punctul 4 din această directivă definește noțiunea „investitor” în sens larg ca desemnând orice persoană care a încredințat fonduri sau instrumente unei astfel de întreprinderi în legătură cu activitățile de investiții. De asemenea, considerentul (8) al directivei menționate privește, în general, „fondurile și instrumentele deținute de către o întreprindere de investiții în raport cu operațiunile de investiții ale unui investitor”.
- 80 Ținând seama de aceste elemente, sistemele de compensare a investitorilor prevăzute de Directiva 97/9 nu se pot limita la acoperirea creanțelor care se raportează la fonduri deținute de întreprinderile de investiții sau de instituțiile de credit care acționează ca atare în conturi deschise în numele investitorilor.

- 81 În consecință, împrejurarea că creanțele de natura celor deținute de doamna Anisimovienė și alții, precum și de domnul Raišelis se raportează la fonduri care nu sunt înregistrate în conturi deschise în numele lor, ci în conturi a căror titulară este instituția de credit în discuție nu exclude obligativitatea acoperirii acestora prin sistemele de compensare a investitorilor, în măsura în care sunt îndeplinite celelalte condiții prevăzute la articolul 2 alineatul (2) al doilea paragraf prima liniuță din Directiva 97/9.
- 82 Având în vedere tot ceea ce precedă, este necesar să se concluzioneze că creanțele de natura celor în discuție în cauzele principale intră sub incidența sistemelor de compensare a investitorilor prevăzute de Directiva 97/9.

Cu privire la Directiva 94/19 – sistemele de garantare a depozitelor

- 83 În conformitate cu al doilea considerent al Directivei 94/19, sistemele de garantare a depozitelor prevăzute de această directivă au ca obiect protejarea particularilor împotriva indisponibilității depozitelor plasate la o instituție de credit. Prin faptul că prevede astfel de sisteme de garantare a depozitelor, Directiva 94/19 urmărește în același timp, după cum indică primul și al patrulea considerent ale sale, să protejeze depunătorii și să asigure stabilitatea sistemului bancar, evitându-se fenomenele de retragere masivă a depozitelor, nu numai de la instituția de credit aflată în dificultate, ci și de la instituții sănătoase, din cauza faptului că publicul își pierde încrederea în soliditatea acestui sistem.
- 84 În acest cadru, articolul 1 punctul 1 primul paragraf din Directiva 94/19 prevede că, în sensul acestei directive, „depozit” înseamnă orice sold creditor rezultat din fondurile rămase într-un cont sau din situații temporare care derivă din operațiuni bancare normale și pe care o instituție de credit trebuie să îl plătească în conformitate cu condițiile legale și contractuale aplicabile, precum și orice creanță evidențiată printr-un titlu de creanță emis de o instituție de credit.
- 85 În speță, trebuie amintit că, pe de o parte, fondurile invocate de doamna Anisimovienė și alții, precum și de domnul Raišelis nu mai erau creditate în conturile deschise la Snoras ai căror titulari erau acești particulari în ziua indisponibilității depozitelor acesteia. Pe de altă parte, valorile mobiliare viitoare pe care aceștia le subscriseseră și a căror emitentă trebuia să fie instituția de credit nu au fost în cele din urmă emise înainte de intrarea în faliment a instituției menționate. De altfel, în ceea ce privește aceste valori mobiliare, deși obligațiunile în discuție în cauza C-109/16 intră în sfera „depozitelor” prevăzute la articolul 1 punctul 1 din Directiva 94/19, acțiunile în discuție în cauza C-688/15 constituie, în schimb, titluri de capital pentru care această directivă nu prevede nicio garanție (Hotărârea din 21 decembrie 2016, Vervloet și alții, C-76/15, EU:C:2016:975, punctele 66 și 67).
- 86 În aceste împrejurări, este necesar numai să se stabilească dacă creanțe precum cele ale acestor particulari față de Snoras pot corespunde celei de a doua ipoteze a „depozitelor” prevăzute la articolul 1 punctul 1 din Directiva 94/19, și anume celei a unui „sold creditor rezultat din fondurile rămase într-un cont sau din situații temporare care derivă din operațiuni bancare normale și pe care o instituție de credit trebuie să îl plătească în conformitate cu condițiile legale și contractuale aplicabile”.
- 87 Din termenii acestei dispoziții, interpretați în lumina obiectivelor urmărite prin Directiva 94/19, astfel cum sunt amintite la punctul 83 din prezenta hotărâre, rezultă că intră sub incidența acestei ipoteze creanțele față de o instituție de credit privind fonduri ale depunătorilor implicate în una sau în mai multe „operațiuni bancare normale” și care se află într-o situație temporară decurgând din aceste operațiuni.

- 88 În ceea ce privește, în primul rând, aspectul dacă creanțele de natura celor ale doamnei Anisimoviené și alții și ale domnului Raišelis față de Snoras privesc fonduri implicate în „operațiuni bancare normale”, trebuie arătat că Directiva 94/19 nu definește ce trebuie să se înțeleagă prin acești termeni și nici nu face vreo trimitere la legislațiile naționale în ceea ce privește sensul lor.
- 89 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, determinarea înțelesului și a conținutului termenilor pentru care dreptul Uniunii nu furnizează nicio definiție trebuie să fie făcută în conformitate cu sensul obișnuit al acestora în limbajul curent, ținând seama și de contextul în care sunt utilizați și de obiectivele urmărite de reglementarea din care fac parte (Hotărârea din 20 decembrie 2017, Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse, C-516/16, EU:C:2017:1011, punctul 50 și jurisprudența citată).
- 90 În accepțiunea lor obișnuită, termenii „operațiuni bancare normale” se referă la operațiunile efectuate în mod obișnuit de instituțiile de credit în cadrul activităților lor.
- 91 În acest sens, trebuie amintit că, în conformitate cu definiția dată, în termeni similari, de articolul 1 punctul 4 din Directiva 94/19 și de articolul 4 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/48 privind inițierea și exercitarea activității instituțiilor de credit, activitatea caracteristică a unor astfel de instituții constă în primirea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la populație și în acordarea de credite în nume propriu.
- 92 În aceste condiții, este cert că instituțiile respective efectuează în mod obișnuit, în legătură cu această activitate, o gamă largă de operațiuni, pe care legiuitorul Uniunii le-a înscris într-o listă în anexa I la această din urmă directivă. În ceea ce privește faptul că atât Directiva 94/19, cât și Directiva 2006/48 se aplică instituțiilor de credit și urmăresc obiective comune, printre care protecția economisirii și a deponenților, enumerarea activităților care figurează în anexa menționată este pertinentă pentru interpretarea noțiunii „operațiuni bancare normale”, în sensul articolului 1 punctul 1 din Directiva 94/19.
- 93 Or, la punctul 7 din anexa I la Directiva 2006/48 figurează tranzacționarea în contul propriu al instituției de credit sau în contul clienților acesteia printre altele de valori mobiliare, iar la punctul 8 din această anexă figurează participarea la emisiunile de valori mobiliare și prestarea de servicii aferente. Pe de altă parte și în deplină concordanță cu explicația de la punctul 55 din prezenta hotărâre, anexa respectivă menționează de asemenea „serviciile și activitățile de investiții”, astfel cum sunt definite de Directiva MiFID.
- 94 Din aceste elemente rezultă că subscrierea de valori mobiliare viitoare în contul clienților lor se înscrie printre operațiunile efectuate în mod obișnuit de instituțiile de credit în cadrul activităților lor. În consecință și ținând seama de obiectivele urmărite prin Directiva 94/19, astfel cum au fost amintite la punctul 83 din prezenta hotărâre, o asemenea operațiune trebuie să fie calificată drept „operațiune bancară normală”, în sensul articolului 1 punctul 1 din Directiva 94/19, din moment ce este efectuată de instituția de credit, precum în cauzele principale, folosind fondurile deponenților săi. În plus și prin analogie cu motivele care figurează la punctele 61-66 din prezenta hotărâre, este necesar să se considere că împrejurarea că instituția de credit este emitenta valorilor mobiliare viitoare în cauză nu repune în discuție această calificare.
- 95 În al doilea rând, în ceea ce privește aspectul dacă operațiunile de subscriere de valori mobiliare viitoare în discuție în cauzele principale au condus la o „situație temporară” în sensul articolului 1 punctul 1 din Directiva 94/19, este necesar să se considere că, atunci când, în cadrul unor astfel de operațiuni, fondurile deponenților unei instituții de credit sunt debitate, anterior emiterii acestor valori mobiliare, din contul bancar al acestora din urmă și creditate în conturile deschise în numele instituției respective, unde sunt consemnate în scopul de a deveni contraprestația achiziționării valorilor mobiliare menționate de îndată ce acestea sunt emise, fondurile respective se află efectiv într-o asemenea „situație temporară”.

- 96 Ținând seama de ansamblul considerațiilor care precedă, creanțe precum cele în discuție în cauzele principale intră sub incidența sistemelor de garantare a depozitelor prevăzute de Directiva 94/19, din moment ce se raportează la un „sold creditor rezultat dintr-o situație temporară care derivă din operațiuni bancare normale”, în sensul articolului 1 punctul 1 din această directivă.
- 97 Această interpretare nu este repusă în discuție, în cauza C-688/15, de împrejurarea că contul bancar în care sunt înregistrate fondurile invocate de doamna Anisimovienė și alții nu este deschis la Snoras, ci la o altă instituție de credit. Astfel, în ipoteza unui „sold creditor rezultat din [...] situații temporare care derivă din operațiuni bancare normale”, prevăzută la articolul 1 punctul 1 din Directiva 94/19, localizarea contului în care instituția de credit a înregistrat fondurile în cursul operațiunilor bancare normale nu este decisivă.
- 98 Aceeași interpretare nu este repusă în discuție, în cauza C-109/16, nici de împrejurarea că Republica Lituania a folosit posibilitatea prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Directiva 94/19 coroborat cu punctul 12 din anexa I la această directivă, excluzând de la garantarea depozitelor titlurile de creanță emise de instituțiile de credit. Astfel, această excludere este lipsită de relevanță în cauza respectivă, cu privire la care trebuie amintit că obligațiunile în discuție nu fuseseră emise și achiziționate de domnul Raišelis la data intrării în faliment a Snoras.

Concluzie

- 99 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la primele patru întrebări din cauza C-688/15, precum și la a doua, la a patra și la a cincea întrebare din cauza C-109/16 că, pe de o parte, dispozițiile Directivei 97/9 și, pe de altă parte, cele ale Directivei 94/19 trebuie să fie interpretate în sensul că creanțele care se raportează la fonduri debitate din conturi deținute de particulari la o instituție de credit și creditate în conturi deschise în numele instituției respective, în cadrul subscrierii de valori mobiliare viitoare al căror emitent urma să fie aceasta, în cazul în care emisiunea acestor valori nu a fost în cele din urmă efectuată din cauza falimentului instituției menționate, intră atât sub incidența sistemelor de compensare a investitorilor prevăzute de Directiva 97/9, cât și sub incidența sistemelor de garantare a depozitelor prevăzute de Directiva 94/19.

Cu privire la prima parte a primei întrebări din cauza C-109/16

- 100 Prin intermediul primei părți a primei întrebări formulate în cauza C-109/16, care trebuie să fie examinată în al doilea rând, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 alineatul (3) din Directiva 97/9 trebuie să fie interpretat în sensul că, într-o situație în care creanțele intră atât sub incidența sistemelor de garantare a depozitelor prevăzute de Directiva 94/19, cât și sub incidența sistemelor de compensare a investitorilor prevăzute de Directiva 97/9 și în care legiuitorul național nu a direcționat astfel de creanțe către un sistem prevăzut de una sau de cealaltă dintre aceste două directive, instanța sesizată poate sau trebuie să decidă ea însăși, în temeiul acestei dispoziții, sistemul de care pot beneficia titularii creanțelor menționate.
- 101 În această privință, din articolul 2 alineatul (3) din Directiva 97/9 rezultă că, dacă, într-un stat membru dat, o creanță intră atât sub incidența sistemelor de compensare a investitorilor prevăzute de această directivă, cât și sub incidența sistemelor de garantare a depozitelor prevăzute de Directiva 94/19, statul membru respectiv trebuie să direcționeze creanța menționată către un sistem prevăzut de una dintre aceste directive „pe care statul membru îl consideră adecvat”. Pe de altă parte, această dispoziție precizează că nicio creanță nu poate face obiectul unei duble compensări în temeiul celor două directive.

- 102 Astfel, în ceea ce privește categoriile de creanțe care îndeplinesc cumulativ condițiile prevăzute de Directivele 94/19 și 97/9, această dispoziție nu prevede criterii obiective în scopul direcționării lor către un sistem prevăzut de una dintre cele două directive, ci lasă la latitudinea fiecărui stat membru decizia cu privire la acest aspect.
- 103 Prin urmare, presupunând că instanța sesizată constată, pe de o parte, că creanțele pentru care se solicită o compensare îndeplinesc atât condițiile prevăzute de Directiva 94/19, cât și pe cele prevăzute de Directiva 97/9 și, pe de altă parte, că dreptul național nu conține nicio normă pentru direcționarea unor asemenea creanțe către un sistem prevăzut de una sau de cealaltă dintre cele două directive, aceasta nu se poate întemeia pe articolul 2 alineatul (3) din cea de a doua directivă pentru a decide ea însăși sistemul pe baza căruia trebuie să fie compensați titularii creanțelor respective.
- 104 Într-o ipoteză precum cea prevăzută la punctul precedent, dat fiind că, pe de o parte, titularii creanțelor menționate au un temei legal să se prevaleze de protecția care le este garantată atât de Directiva 94/19, cât și de Directiva 97/9, însă, pe de altă parte, în conformitate cu articolul 2 alineatul (3) din cea de a doua directivă, nu pot beneficia de o dublă compensare, este necesar să se considere că titularii amintiți trebuie să aleagă să fie compensați de unul sau de celălalt dintre sistemele prevăzute pentru punerea în aplicare a acestor directive.
- 105 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la prima parte a primei întrebări formulate în cauza C-109/16 că articolul 2 alineatul (3) din Directiva 97/9 trebuie să fie interpretat în sensul că, într-o situație în care creanțele intră atât sub incidența sistemelor de garantare a depozitelor prevăzute de Directiva 94/19, cât și sub incidența sistemelor de compensare a investitorilor prevăzute de Directiva 97/9 și în care legiuitorul național nu a direcționat astfel de creanțe către un sistem prevăzut de una sau de cealaltă dintre aceste directive, instanța sesizată nu poate să decidă ea însăși, în temeiul acestei dispoziții, sistemul de care pot beneficia titularii creanțelor menționate. În schimb, într-o asemenea situație, aceștia din urmă trebuie să aleagă să fie compensați de unul sau de celălalt dintre sistemele prevăzute de dreptul național pentru punerea în aplicare a acestor două directive.

Cu privire la a doua parte a primei întrebări și cu privire la a treia întrebare din cauza C-109/16

- 106 Prin intermediul celei de a doua părți a primei întrebări și al celei de a treia întrebări din cauza C-109/16, care trebuie să fie examinate împreună și în ultimul rând, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă, pe de o parte, articolul 1 punctul 1 din Directiva 94/19 și, pe de altă parte, articolul 1 punctul 4, precum și articolul 2 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 97/9 trebuie să fie interpretate în sensul că pot fi invocate de particulari în fața instanței naționale în susținerea cererilor de compensare formulate împotriva unei întreprinderi publice responsabile, într-un stat membru, de sistemele de garantare a depozitelor și de compensare a investitorilor.
- 107 În această privință, în primul rând, în Hotărârea din 25 iunie 2015, *Indelių ir investicijų draudimas et Nemaniūnas* (C-671/13, EU:C:2015:418, punctul 58), Curtea a statuat că dispozițiile Directivei 97/9 referitoare la stabilirea fondurilor și a instrumentelor acoperite de sistemele de compensare pe care aceasta le prevede, inclusiv articolul 1 punctul 4 și articolul 2 alineatul (2) al doilea paragraf din directiva amintită, sunt suficient de clare, de precise și de necondiționate pentru a putea fi invocate direct de particulari în fața instanței naționale.
- 108 Aceeași interpretare se impune în ceea ce privește articolul 1 punctul 1 din Directiva 94/19. Astfel, această dispoziție definește diferitele ipoteze de „depozite” acoperite de directiva menționată cu toată claritatea, precizia și necondiționalitatea necesare pentru a putea fi aplicată direct într-un litigiu în fața instanței naționale, în special ținând seama de interpretarea dată de Curte în prezentele cauze.

- 109 În al doilea rând, trebuie amintit că dispozițiile necondiționate și suficient de precise ale unei directive pot fi invocate de către justițiabili nu numai împotriva unui stat membru și a tuturor organelor administrației sale, ci și împotriva unor organisme sau entități care se deosebesc de particulari și trebuie asimilate statului, fie pentru că sunt persoane juridice de drept public care fac parte din stat în sens larg, fie pentru că sunt supuse autorității sau controlului unei autorități publice, fie pentru că au fost însărcinate de o asemenea autoritate să exercite o misiune de interes public și li s-au acordat, în acest scop, puteri exorbitante (Hotărârea din 10 octombrie 2017, Farrell, C-413/15, EU:C:2017:7455, punctele 33 și 34).
- 110 În speță, din deciziile de trimitere din cele două cauze principale rezultă că IID este, în dreptul lituanian, o „întreprindere de stat”, mai precis o persoană juridică de drept public, astfel încât poate fi asimilată de la bun început statului în scopul aplicabilității directe a Directivelor 94/19 și 97/9.
- 111 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la a doua parte a primei întrebări și la a treia întrebare din cauza C-109/16 că, pe de o parte, articolul 1 punctul 1 din Directiva 94/19 și, pe de altă parte, articolul 1 punctul 4, precum și articolul 2 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 97/9 trebuie să fie interpretate în sensul că pot fi invocate de particulari în fața instanței naționale în susținerea cererilor de compensare formulate împotriva unei întreprinderi publice responsabile, într-un stat membru, de sistemele de garantare a depozitelor și de compensare a investitorilor.

Cu privire la a cincea întrebare din cauza C-688/15

- 112 Prin intermediul celei de a cincea întrebări din cauza C-688/15, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă Directiva 94/19 trebuie să fie interpretată în sensul că statele membre sunt libere să extindă garantarea depozitelor la creanțe care, în principiu, nu intră nici sub incidența acestei directive, nici sub cea a Directivei 97/9.
- 113 Ținând seama de răspunsurile date la întrebările precedente, nu mai este necesar să se răspundă la a cincea întrebare din cauza C-688/15.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 114 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

- 1) Pe de o parte, dispozițiile Directivei 97/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 martie 1997 privind sistemele de compensare pentru investitori și, pe de altă parte, cele ale Directivei 94/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 1994 privind sistemele de garantare a depozitelor, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/14/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 2009, trebuie să fie interpretate în sensul că creanțele care se raportează la fonduri debitate din conturi deținute de particulari la o instituție de credit și creditate în conturi deschise în numele instituției respective, în cadrul subscrierii de valori mobiliare viitoare al căror emitent urma să fie aceasta, în cazul în care emisiunea acestor valori nu a fost în cele din urmă efectuată din cauza falimentului instituției menționate, intră atât sub incidența sistemelor de compensare a investitorilor prevăzute de Directiva 97/9, cât și sub incidența sistemelor de garantare a depozitelor prevăzute de Directiva 94/19 .

- 2) **Articolul 2 alineatul (3) din Directiva 97/9 trebuie să fie interpretat în sensul că, într-o situație în care creanțele intră atât sub incidența sistemelor de garantare a depozitelor prevăzute de Directiva 94/19, cât și sub incidența sistemelor de compensare a investitorilor prevăzute de Directiva 97/9 și în care legiuitorul național nu a direcționat astfel de creanțe către un sistem prevăzut de una sau de cealaltă dintre aceste directive, instanța sesizată nu poate să decidă ea însăși, în temeiul acestei dispoziții, sistemul de care pot beneficia titularii creanțelor menționate. În schimb, într-o asemenea situație, aceștia din urmă trebuie să aleagă să fie compensați de unul sau de celălalt dintre sistemele prevăzute de dreptul național pentru punerea în aplicare a celor două directive.**
- 3) **Pe de o parte, articolul 1 punctul 1 din Directiva 94/19, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/14, și, pe de altă parte, articolul 1 punctul 4, precum și articolul 2 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 97/9 trebuie să fie interpretate în sensul că pot fi invocate de particulari în fața instanței naționale în susținerea cererilor de compensare formulate împotriva unei întreprinderi publice responsabile, într-un stat membru, de sistemele de garantare a depozitelor și de compensare a investitorilor.**

Semnături